

Mr. Enes Osmančević, Mirza Mehmedović, dipl.žurnalist¹

AMERIČKI PREDsjednički IZBORI U BOSANSKOHERCEGOVAČKIM DNEVNIM LISTOVIMA

- Sažetak -

Automatizam medijske pažnje, koji je evidentan u svakodnevnim informativno-političkim sadržajima kako javnih servis, tako i privatnih medija, faktor je koji određuje zastupljenost određene teme u medijskom prostoru. Ova inercija po kojoj mediji preuzimaju aktuelnost bez analize mogućeg proširenja sadržaja, najevidentnija je bila u izvještavanju bosanskohercegovačkih medija o kampanji za predsjedničke izbore u SAD-u tokom 2008. godine. Glavni izvori za domaće medije bili su izvještaji inostranih medija, što ukazuje na siromaštvo profesionalizma bosansko-hercegovačkih novinara. Pažnju domaćih dnevnih listova u okviru predsjedničke kampanje u SAD-u najviše su privlačile polemike između demokratskih kandidata, što opet dokazuje orijentaciju domaćih listova prema «infotainmentu», a kojim dnevni listovi gube ulogu analitičara veze lokalnih pitanja i globalne politike. Istraživanje zastupljenosti izbora u bosanskohercegovačkim dnevnim listovima dokazalo je aktuelnost i interes za političke odnose unutar SAD-u, ali i pokazalo analitičku nemoć bosanskohercegovačkih printanih medija.

Ključne riječi: izbori, kampanja, kandidati, republikanci, demokrate, afera, predviđanja, članak, izvor, fokus, problem.

Uvod

Predizborna kampanja za predsjedničke izbore u USA u prvoj polovini 2008. godine zauzimala je najviše mjesta u vanjskopolitičkim rubrikama svih svjetskih medija. Specifičnost ovih izbora, koja se ogledala u historijskoj borbi za demokratsku kandidaturu između žene i Afroamerikanca - Hillary Clinton i Baracka Obame, privlačila je najviše pažnje promatrača izvan

¹ Univerzitet u Tuzli, Filozofski fakultet

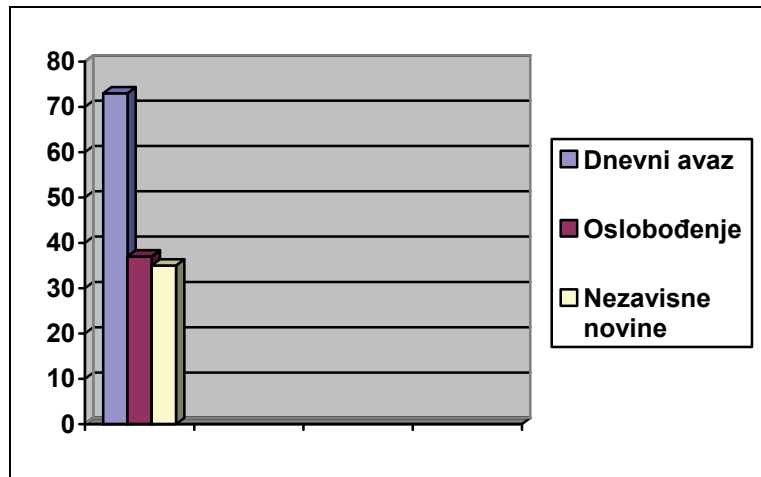
granica najutjecajnije svjetske sile. Demokratska borba za kandidaturu, koja je trajala znatno duže nego u republikanskom taboru, bila je u fokusu medijskog izvještavanja. U isto vrijeme se može reći da je sama borba i medijska pokrivenost ovih događaja konačnom demokratskom kandidatu, što je postao Obama, obezbijedila *medijsku prednost* nad republikancem Johnom McCainom, s obzirom na frekventnost pojavljivanja u američkim i svjetkim medijima. Izuzetak nisu ni bosanskohercegovački mediji, što je pokazalo istraživanje tri domaća dnevna lista.

Istraživanje pokrivenosti američkih izbora u bosanskohercegovačkim dnevnim listovima (Dnevni avaz, Oslobođenje i Nezavisne novine) obuhvatalo je kako zastupljenost teme na stranicama ovih novina tako i način izvještavanja, fokus, ključna pitanja kampanje, kontekst i vizuelno predstavljanje. Obuhvaćena su izdanja ova tri dnevna lista u vremenskom intervalu od 20. marta do 20. juna 2008. godine.

Osim značaja za uvid u kvalitet rada novinara na izvještavanju o predsjedničkim izborima u USA, ovo istraživanje svoj oslonac ima i u uvidu u ulogu medija u međukulturnom približavanju, posebno u slučaju kada se u historiji američke civilizacije po prvi puta događa da u finalni krug izbora za demokratskog predsjedničkog kandidata ulaze žena i Afroamerikanac, te u analizi utjecaja ovakve kampanje na globalnu politiku.

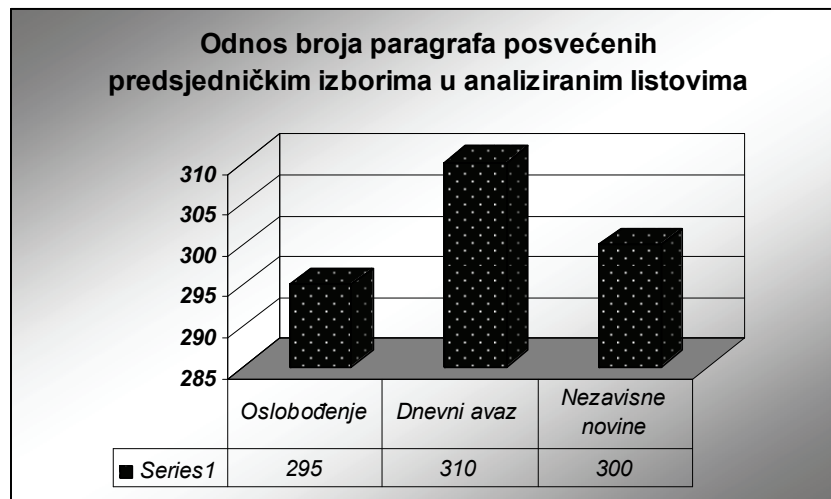
Interes medija

Promatrajući broj tekstova koji su objavljeni u navedenom periodu u analiziranim listovima, zapazili smo nesrazmjer između Nezavisnih novina i Oslobođenja, na jednoj, i Dnevnog avaza na drugoj strani. O američkim predsjedničkim izborima Nezavisne novine objavile su 35, Oslobođenje 37, dok je Dnevni avaz u istom periodu objavio više nego druga dva dnevna lista zajedno: 73 članka.

Grafikon 1: Broj članaka o američkim predsjedničkim izborima objavljenih u bosanskohercegovačkim dnevnim listovima: Dnevni avaz, Oslobođenje i Nezavisne novine u periodu 20. mart – 20. juni 2008.

Međutim, ako se pogleda broj paragrafa u ukupnom broju tekstova u svakom listu, svi su kvantitativno osigurali približno jednak udio ove teme na stranicama posvećenim vanjskoj politici. Naime, Dnevni avaz je objavio 310 paragrafa, Nezavisne novine 300, a Oslobođenje 295 paragrafa.

Grafikon 2: Broj paragrafa o američkim predsjedničkim izborima objavljenih u bosanskohercegovačkim dnevnim listovima: Dnevni avaz, Oslobođenje i Nezavisne novine u periodu 20. mart – 20. juni 2008.

O značaju pitanja američkih izbora i interesu bosanskohercegovačkih listova za tok kampanje dovoljno govori činjenica da je od ukupno 145 tekstova više od 60 procenata objavljeno na prednjim stranama novina. U Dnevnom avazu, od ukupno 73 teksta s 310 paragrafa - više od 80 procenata objavljeno je prema prednjim stranama, ali bez ijednog teksta na naslovnoj stranici. Odnos broja tekstova i broja paragrafa u slučaju Dnevnog avaza govori da je riječ uglavnom o kraćim tekstovima, odnosno vijestima iz domena dnevopolitičkog izvještavanja u rubrici vanjske politike.

Oslobođenje je 37 tekstova o predsjedničkim izborima u USA, s ukupno 295 paragrafa, objavilo uglavnom prema prednjim stranicama lista, uz jedan tekst na naslovnoj stranici. Sudeći po odnosu broja paragrafa i broja tekstova, riječ je o člancima srednje dužine, odnosno tekstovima sa značajnim udjelom na stranicama posvećenim vanjskoj politici. Slično je i s Nezavisnim novinama, koje su u analiziranom broju izdanja objavile 35 tekstova s 300 paragrafa. Nezavisne novine su u najvećem broju slučajeva tekstove postavile na srednjim stranama, također namjenjenim vanjskopolitičkim zbivanjima.

Tabela 1: Broj tekstova o američkim predsjedničkim izborima 2008. objavljen u bh. dnevnim listovima, broj paragrafa i raspored po stranama

Naziv dnevnog lista	Ukupan broj članaka	Ukupan broj paragrafa	Stranica na kojoj se pojavljuje članak
Dnevni avaz	73	310	Naslovna strana: 0 Više prema naprijed: 58 Srednje strane: 5 Više prema nazad: 4 Zadnja strana: 6
Oslobođenje	37	295	Naslovna strana: 1 Više prema naprijed: 28 Srednje strane: 7 Više prema nazad: 0 Zadnja strana: 1
Nezavisne novine	35	300	Naslovna strana: 0 Više prema naprijed: 2 Srednje strane: 27 Više prema nazad: 4 Zadnja strana: 2

Kada je riječ o analitičkom pristupu tematici američkih izbora, odnosno originalnom radu domaćih novinara na tekstovima, evidentan je deficit, jer su izvori tekstova u gotovo stopostotnoj mjeri američki ili međunarodni. To ukazuje na nedovoljnu kadrovsku i stručnu osposobljenost novinara, odnosno profiliranost novinara za praćenje pojedinih oblasti ili tema, ali i na izostanak finansijskih ulaganja u putovanja i izvještavanje novinara s „mjes-ta događanja“, analize ne samo kandidata, američkih medija već i drugih medija u kampanji, s nivoa eksperata. Bez obzira da li su to specijalizirani i iskusni novinari u redakcijama ili vanjski suradnici – eksperti za politiku i izbore u USA.

(Ne)zavisnost domaćih medija

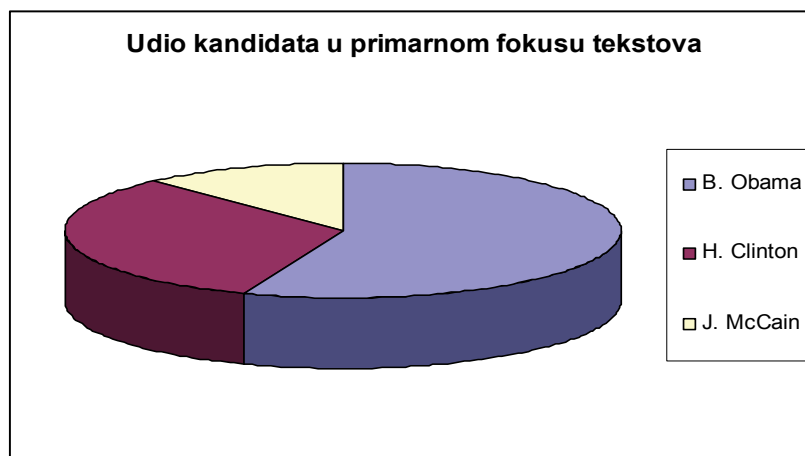
Ekonomska tranzicija i kadrovski deficit u domaćim medijskim sistemima uzrok su nedovoljne informativne i analitičke pokrivenosti ključnih političkih pitanja kao što su američki predsjednički izbori 2008. godine. Posljedica toga je i dnevopolitičko izvještavanje o američkim izborima, čemu su uglavnom pribjegavali analizirani listovi, a tekstovi su se svodili na tok kampanje kroz vijesti i izvještaje preuzete od drugih medija.

Tranzicijski period u razvoju bosanskohercegovačkog društva odrazio se i na rad medija, posebno u oblasti kadrovskog napredovanja, koje je neizbježno u modernim političkim tokovima koje mediji trebaju približiti publici putem analiza i smještanja političkih dešavanja u društveni kontekst. Bosanskohercegovački mediji su još uvijek pod velikim pritiskom medija iz okruženja, koji preuzimaju primat u informativno-političkim sadržajima: „Koliko god zvučalo šablonski i stereotipno, mediji doista neminovno dijele sudbinu zemlje i društva. Nužno je na kraju iznova apostrofirati inferioran, gotovo kolonijalni položaj i status BiH, u odnosu na njene susjede. Ta ekonomska zavisnost se također negativno reflektuje i na medijskom tržištu BiH. Pored već navedenog prelijevanja signala, odnosno TV programa, dnevni listovi i nedjeljnici iz susjednih zemalja imaju značajnu prođu u BiH, što se posebno odnosi na beogradske Večernje novosti i zagrebački Večernji list. Nema pouzdanih podataka, ali procjene govore kako su prodati tiraži svakog od ova dva lista u BiH veći od tiraža Oslobođenja, a ozbiljno je ugrožen plasman banjalučkih Nezavisnih novina na prostoru Republike Srpske, od strane Večernjih novosti.“²

² Dušan Babić, *Ekonomski pritisci na medije u BiH u Medijska spoticanja u vremenu tranzicije*, Media plan institut, Sarajevo, 2005.

Fokusiranje interesa

U interesnoj orijentaciji analiziranih listova evidentan je povećan interes prema međusobnoj borbi demokratskih kandidata. U skoro devedeset odsto tekstova u primarnom fokusu su demokratski kandidati, a kada govorimo o međusobnom odnosu Obame i Clintonove, Afroamerikanac je u Nezavisnim novinama i Dnevnom avazu dvostruko više u fokus u odnosu na ženskog demokratskog kandidata. Samo je Oslobođenje dalo neznatno više prostora Clintonovoj.

Grafikon 3: Odnos kandidata u kampanji za američke predsjedničke izbore 2008. godine.

Kada govorimo o kontekstu u kojem je postavljena ličnost u primarnom fokusu, u više od sedamdeset procenata je riječ o pozitivnom okviru ličnosti u sva tri analizirana lista. Time dolazimo do zaključka da je Obama, osim što je privlačio više pažnje analiziranih listova, u isto vrijeme i predstavljen u pozitivnijem okviru od Clintonove. Uzroke ovakvih parametara treba tražiti u samom nastupu kandidata od početka predizborne kampanje, gdje je Clintonova u javnim istupima evidentno koristila lično iskustvo nekadašnje prve dame Amerike, osjećaj svoje ugroženosti kao individue poistovjećivala s američkim položajem u svijetu, a nerijetko koristila manje ili više manipulatorske istupe, koji su i razotkriveni, čime je narušila imidž poželjnog demokratskog kandidata. S druge strane, Obama je zadržao integritet politički stabilnog demokrate, kako kroz istupe, tako i kroz javne sukobe s Clintonovom. Osim toga, u Obaminom predstavljanju se jasno uočava da je ne tako

očito, ali izuzetno kvalitetno, iskoristio afroameričko porijeklo, koje je biračima bilo zanimljivije od žene-kandidata. Neki mediji u USA negativno su se odnosili spram njegovog porijekla, ali to nije bio predmet ove analize.

Međusobni odnos

U slučajevima kada su oba demokratska kandidata bila u zajedničkom primarnom fokusu, u pozitivnom okviru je u svim listovima prednjačio Obama. Iz ovog se vidi da je u tekstovima u kojima su zajedno spomenuti B. Obama i H. Clinton, Afroamerikanac uglavnom predstavljen kao prihvatljiviji kandidat od Clintonove. Ovo u drugom kontekstu objašnjava ranije navedenu predizbornu politiku ovih dvaju demokratskih kandidata, te pruža jasniji uvid kako bosanskohercegovački mediji reaguju na trenutnu američku politiku i kakav odnos imaju prema potencijalnom budućem predsjedniku SAD-a.

Upravo u slučajevima zajedničkog primarnog fokusa obaju demokratskih kandidata u tekstovima u domaćim listovima najočitija je inercija po kojoj se kreću bosanskohercegovački mediji, jer je riječ o očitom primjeru «grudve snijega», odnosno pukom preuzimanju aktualnih vijesti uz minimalne izmjene. U ovim slučajevima tekstovi su uglavnom bazirani na međusobnim optužbama između Clintonove i Obame, čime educiraju svoju publiku da reagira na skandal, što je najbliže svojevrsnoj nijansi simplificiranja i žutila primjetnog u člancima u sva tri analizirana lista. Ovdje medij gubi svoje imanentne funkcije, edukativnu a dijelom i informativnu, dok u potpunosti iskrivljuje mnijenjsku funkciju i u percepciji čitalaca stvara nerealnu sliku izbora, posebno zato što ih ne dovodi u adekvatnu vezu s domaćim pitanjima. Upitna je adekvatna uloga medija u pomenutim slučajevima, jer ne služe približavanju, već udaljavanju političkih pitanja. To u svojim analizama kažu David Morley i Kevin Robins, koji navode kako ostatak svijeta uglavnom sluša izvještaje sa Zapada:

„Naše doba se ističe po ulozi koju usavršeni sistemi fizičkog prenosa i forme simboličke komunikacije imaju u povezivanju različitih delova sveta. Primetna je činjenica da geografska udaljenost više ne utiče toliko na odnose među ljudima i da je 'sažimanje vremena i prostora' konstitutivno u našem pretpostavljenom postmodernom stanju. Ovo se može videti samo kao predviđanje izrečeno otrcanom izrekom Marshalla McLuhana da komunikacija posredstvom medija doprinosi konstruiranju globalnog sela'. Međutim, mnogi McLuhanovi kritičari su naglasili da ovo nije samo tehnološki fenomen, bar ne utoliko što tehnologije medija koji su u pitanju imaju sasvim određeno porijeklo i pod kontrolom su interesa koji se mogu tačno odrediti (Walt Disney,

News Corporation, Berlusconi, Time Warner ili drugi) i stvaraju uglavnom jednosmerni 'razgovor' u kojem Zapad govori, dok Ostali slušaju."³

Sekundarni fokus

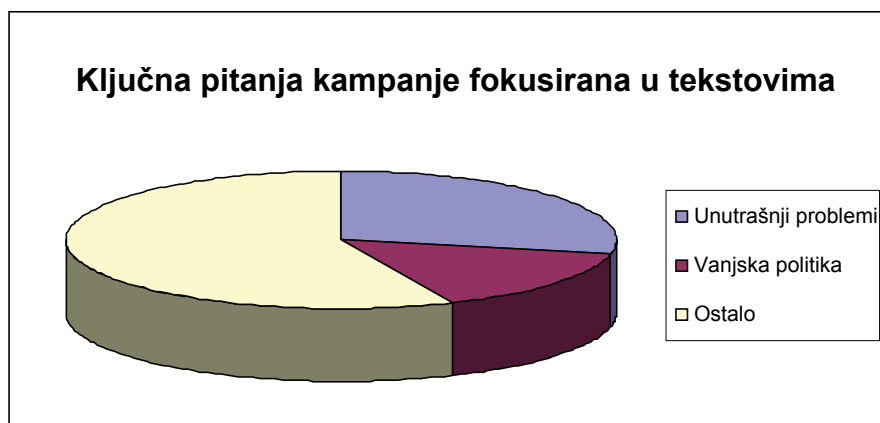
Srazmjerno primarnom usmjerenju pažnje tekstova, u kojoj je najčešće bio Obama, u sekundarnom fokusu, u sva tri lista, najčešće se pojavljuje Hillary Clinton, i to u okvirima koji teže neutralnom kontekstu, bez preferiranja Clintonove, ali i bez naglašenog negativnog odnosa. Ovakav položaj Clintonove u tekstovima najbolje oslikava njenu kampanju, tokom koje je najveću grešku napravila spomenuvši posjetu Bosni i Hercegovini u kontekstu situacije u kojoj joj je bio ugrožen život, što se kasnije pokazalo kao pre-dimenzionirano i netačno, i što je, konačno, promijenilo njen položaj u većini američkih i svjetskih medija, pa tako i u analiziranim bosanskohercegovačkim listovima. U skoro pedeset odsto slučajeva sekundarni fokus je bio u neutralnom kontekstu, što opet dokazuje da ovakav istup Clintonove nije bosanskohercegovačke medije okrenuo protiv njene ličnosti u kandidaturi za predsjednika SAD-a. Sekundarni fokus, ma koliko bio manje važan od broja primarnih položaja Obame u tekstovima, dokazuje početnu tezu da je demokratska borba obezbijedila duži opstanak u medijskim izvještajima za oba demokratska kandidata i «besplatnu promociju», s obzirom da republikanac McCain nije uspio ostvariti primat čak ni u sekundarnom fokusu tekstova.

Kontekst izvještavanja

U tekstovima bosanskohercegovačkih listova koji su tretirali predsjedničke izbore u SAD-u, problemi vanjske politike (Irak, terorizam), te unutarnje politike (recesija), spominjani uz kandidate, u sjeni su pitanja koja se odnose na unutarstranačku borbu za nominaciju, kao i međustranačke i međukandidatske polemike. Kao što je već ranije spomenuto, pažnju bosanskohercegovačkih medija, gotovo bez izuzetka, najviše privlačile afeze i sukobi između kandidata, što je bilo očekivano, s obzirom da je to pitanje podizalo najviše prašine, a istovremeno bilo i glavni interes publike. Nažalost, važna pitanja američke vanjske politike: okončanje rata u Iraku, prijetnja novim ratom s Iranom, borba protiv terorizma, odnosi s Rusijom i redefiniiranje sfera utjecaja i savezništava u svijetu, koja su bila prisutna u američkim mediji-

³ David Morley & Kevin Robins, *Medijski imperijalizam u Časopis za kritiku i umjetnost teorije*, Društvo za književna i kulturalna istraživanja, Tuzla, 2003.

ma tokom predizborne predsjedničke kampanje, nisu našla svoje mjesto u bosanskohercegovačkim listovima. Isto je i s pitanjima američke unutarnje politike – stagnacijom ekonomije, zatvaranjem tvornica i gubitkom radnih mjesta, sve većom nezaposlenošću, jednom riječju – recesijom.

Grafikon 4: Zastupljenost ključnih pitanja kampanje u novinskim tekstovima bh dnevnih listova

Dolazimo do zaključka da je osnovni cilj medija, u ovom slučaju štampe, u pisanju o određenom pitanju, okupljanje publike oko jednakih interesa, čime zadovoljavaju minimum informativnosti, a da u isto vrijeme ostaju aktuelni u oblasti vanjskopolitičkih pitanja. Kulturno poistovjećivanje se ogleda samo u izjednačavanju interesa bosanskohercegovačke i američke publike.

„Mediji stvaraju nove 'zajednice' po prostorima koje pokrivaju prenosom, združujući inače sasvim različite grupe zajedničkim iskustvom gledanja televizije, dovodeći do kulturalnog mešanja onoga što je ovde i onoga što je tamo... Milionima koji su posmatrali atentat na Kenedija, na ovaj način je omogućeno da budu na 'licu mesta' koje uopšte i nije mesto.... milioni Amerikanaca, koji svake večeri gledaju televiziju, nalaze se na 'mestu' koje nije definisano zidovima, ulicama ili susedima već prolaznim 'iskustvom'. Sve više ljudi živi u nacionalnim ili internacionalnim informacijskim sistemima, a ne u svojim gradovima ili mestima.“⁴

Interes bosanskohercegovačkih listova, gdje se vidi uticaj američkih izvora, bazirao se uglavnom na rezultatima anketa, statistikama i rezultatima glasanja. To je prepoznatljiv američki stil informisanja, baziran na anketa-

⁴ Časopis za kritiku i umjetnost teorije, Društvo za književna i kulturalna istraživanja, Tuzla, 2003.

ma, brojevima, istraživanjima opredjeljenja glasača, analizom imagea kandidata, kojima se predviđa pobjeda jednog ili poraz drugog kandidata. Inače, američka predsjednička kampanja se u dosta slučajeva izražava brojevima, grafikonima, tabelama, odnosno vizualizacijom koja odražava trenutnu volju glasača, a mediji to koriste kako bi što jednostavnije suprotstavili političke položaje pojedinaca u borbi za predsjedničku nominaciju.

Predviđanja i vizuelni prikaz

Iako bi se pukim prisjećanjem izvještavanja o predsjedničkim izborima u SAD-u reklo da su se bosanskohercegovački mediji znatno više upuštali u prognozu pobjede nekog od demokratskih kandidata, analiza je pokazala da su izvještaji uglavnom ostali bez prognoze. U skoro devedeset odsto tekstova u sva tri lista nije bilo predviđanja o eventualnom pobjedniku između dvaju demokratskih kandidata. Ovo dokazuje da su izvještaji uglavnom ostali na prezentaciji informacije o trenutnom položaju kandidata u procesu glasanja u pojedinim državama, te na aktualnim izjavama svakog od kandidata, a čitaocima je prepušteno da sami odluče o mogućnostima obaju kandidata.

S obzirom da su predsjednički izbori u SAD-u specifični po nizu elemenata u odnosu na ranije kampanje, i vizuelno dočaravanje tekstova je bilo puno bogatije. To proizlazi iz činjenice da su dva demokratska kandidata bili Afroamerikanac i žena, koji su vizuelno puno zanimljiviji za novinske strane od tipičnog američkog bijelca u poznim godinama. Zbog toga su u više od pedeset odsto slučajeva kada su tekstovi bili ilustrovani slikama, taj prostor pokrivali Obama i Clintonova, gdje je opet dominirao Afroamerikanac.

Automatizam medija, posebno štampanih, koji teže privlačenju pažnje, evidentan je i u ovom analiziranom segmentu izvještavanja, jer čitaoca prije svega privlači fotografija i naslov. Vizuelni pobjednik, što je evidentno i iz televizijskih izvještaja o posljednjim izborima, je svakako Barack Obama.

Zaključak

Bosanskohercegovački novinari u printanim medijima koji su bili predmet analize pokazali su povišen interes za predstojeće predsjedničke izbore u SAD-u. Nažalost, povišen interes novinara nije na najbolji način prezentiran u sadržajima bosanskohercegovačkih novina. Naša dnevna novinska izdanja izborima u USA posvetila su značajan prostor, najviše u vanjsko-političkim rubrikama, ali je zabrinjavajuća činjenica da niti deset procenata od ukupnog broja tekstova u analiziranom periodu nije originalno djelo doma-

ćih autora. Reducirani su, ili potpuno izostali autorski izvještaji, reportaže, analize, intervjui bosanskohercegovačkih novinara u printanim medijima o kampanji za predsjedničke izbore u Americi.

Također zabrinjava i potpuna ovisnost o inostranim izvorima informacija, jer je gotovo zanemariv broj originalnih reporterskih ili analitičkih tekstova o američkoj predsjedničkoj kampanji i predstojećim izborima. Nedostatak finansijskih sredstava i neadekvatna kadrovska osposobljenost uvjetovali su ovisnost bosanskohercegovačkih novina o američkim i međunarodnim izvorima informacija. Nepostojanje dopisnika iz USA, specijalnih izvještača, vanjskopolitičkih analitičara, amerikanologa, eksperata za političke kampanje, američku politiku, odnosno svojevrsna zatvorenost bosanskohercegovačkih novina za angažman vanjskih suradnika, uvjetovalo je kratke dnevne izvještaje kao dominantan novinarski uradak, dok su izostali stručni i analitički tekstovi o predstojećim američkim predsjedničkim izborima.

Nije zabilježen niti jedan intervju s domaćim političkim analitičarima, koji bi na adekvatan način analizirali odnos dešavanja tokom predizborne kampanje za Bijelu kuću s aktuelnim dešavanjima u svijetu, a posebno refleksije američkih predsjedničkih izbora na odnose u Bosni i Hercegovini, kao i moguće promjene u budućim odnosima BiH s USA.

Bosanskohercegovački listovi su zakazali u analitičkom pristupu, čemu nije uzrok samo kadrovski nedostatak već i nedovoljna sistemska organizacija medija koja bi težila unapređenju rada, ali i angažovanju vanjskih saradnika stručnih za analizu aktuelne tematike.

Primjetna je diskrepanca u broju objavljenih tekstova o ovoj temi među redakcijama različitih novina. Činjenicu da su najviše tekstova objavili dnevni listovi iz Sarajeva Dnevni avaz, a potom Oslobođenje, pa tek onda Nezavisne novine iz Banje Luke, moguće je objasniti različitim stupnjem zainteresiranosti uslijed različite medijske prezentacije Amerike i različitom percepcijom čitateljske publike ovih dnevnih novina. Naime, mediji u Federaciji BiH imaju pozitivan odnos prema USA, a čitateljska publika ima veći interes za zbivanja u Americi jer uglavnom doživljava Amerikance kao prijatelje, dok su mediji u Republici Srpskoj prikazivali Amerikance kao neprijatelje, i čitateljska publika ima ne samo reduciran interes već i negativnu percepciju američke politike, naročito od intervencije snaga NATO-a po položajima Karadžićevih vojnih snaga tokom rata u BiH i vojne intervencije u Srbiji 1999. godine.

Uprkos svim limitirajućim faktorima naše novinske prakse, uprkos izostanku stručnih i analitičkih tekstova, bosanskohercegovačke novine osigurale su minimum informativnosti svojoj čitateljskoj publici. Na žalost ne i dovoljno analitičnosti, niti produbljivanja pojašnjavajućeg konteksta, specifi-

čnosti i kompleksnosti izbornog sistema SAD-u. Za viši nivo informisanosti, razumijevanja problema i analitičnosti - redakcije bosanskohercegovačkih novina morat će uložiti više znanja, truda i sredstava.

AMERICAN PRESIDENTIAL ELECTIONS IN DAILY NEWS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

- Abstract -

Automatism of the media attention which is evident in every day informative-political contents of the public services as well as the private media is the factor indicating extent some theme has in the media space. Obvious inertia in taking over current issues with no analysis or the possible widening the content was mostly present in the media of Bosnia and Herzegovina reporting about campaign for USA presidential elections during 2008. The local media found their main sources in some foreign media reports, and that fact indicates poverty of professionalism in the work of Bosnia and Herzegovina's journalists. Local daily news were mostly attracted by democratic candidates polemics showing that the media were focused toward „infotainment“ consequently loosing their role as the liaison analyst between local issues and global politics. Research held on the rate of the presidential elections elaborated in the local media has shown the interest for political relations inside USA but also analytical weakness of the print media in Bosnia and Herzegovina.

Key words: elections, campaign, candidates, republicans, democrats, affaire, anticipation, article, source, focus, problem.

Literatura:

1. Bernd-Peter Lange, David Ward, *The Media and Elections: A Handbook and Comparative Study*, Lawrence Erlbaum Associates, Mahwah 2004.
2. Benjamin Ginsberg, Theodore J. Lowi, Margaret Weir, *We the People – An Introduction to American Politics*, W. W. Norton, New York, London, 1999.
3. Kenneth Janda, Jeffrey M. Berry, Jerry Goldman, *The Challenge of Democracy*, Houghton Mifflin Company, Boston, New York, 2000.
4. John L. Moore, *Elections A to Z*, CQ Press, Washington D.C., 2003.
5. Paul McCaffrey, *U.S. Election System*, H. W. Wilson, New York, 2004.
6. Dušan Babić, *Ekonomski pritisci na medije u BiH u Medijska spoticanja u vremenu tranzicije*, Media plan institut, Sarajevo, 2005.
7. David Morley & Kevin Robins, *Medijski imperijalizam u Časopis za kritiku i umjetnost teorije*, Društvo za književna i kulturalna istraživanja, Tuzla, 2003.